

Desatero vlastností environmentálního programu TOP 09

Konzervativní pojetí péče o životní prostředí

Zemědělství a rozvoj venkovského prostoru

Les je živá příroda, nikoliv zlatý důl

Materiál k tiskové konferenci TOP 09, která se uskutečnila 10. březen 2010 za účasti:
Karla Schwarzenberga, předsedy TOP 09
Petra Gazdíka, předsedy hnutí Starostové a nezávislí
Bedřicha Moldana, garanta TOP 09 pro oblast životního prostředí
Karla Turečka, garanta TOP 09 pro oblast zemědělství a venkova
Jiřího Olivy, garanta TOP 09 pro oblast lesního hospodářství

Tisková zpráva

Moldan: Ochrana životního prostředí je konzervativní myšlenka

Politická strana TOP 09 představila své priority v oblasti životního prostředí, zemědělství, lesů a rozvoje venkovského prostředí. „Starost o osud naší země a konzervativní východiska našich úvah vedly k založení TOP 09. Proto je samozřejmé, že ochrana životního prostředí, ochrana naší krajiny, našich vod a našich lesů je pro nás zásadní politický úkol. Ochrana životního prostředí je totiž bytostně konzervativní téma, kde by neměly mít své místo nebezpečné a militantně prosazované experimenty. Ne náhodou proto tyto priority zveřejňujeme ze svého programu nejdříve,“ řekl předseda TOP 09 Karel Schwarzenberg. „Členům našeho hnutí, tedy stovkám starostů z celé naší země, bytostně záleží na tom, jak bude vypadat venkov, kde většina z nich žije a pracuje. Starost o život na venkově úzce souvisí s přístupem k životnímu prostředí, k zemědělství a k lesům. Proto se hlásíme k odpovědnému přístupu TOP 09 nejen v těchto oblastech,“ dodal předseda Hnutí Starostové a nezávislí Petr Gazdík.

Konzervativní pojetí péče o životní prostředí a desatero vlastností environmentálního programu TOP 09 představil garant této oblasti Bedřich Moldan. „Ochrana životního prostředí je nepochybně konzervativní myšlenka. V našem programu je řada konkrétních priorit, z nichž bych vybral zejména dvě: českou krajinu, která je naším společným dědictvím, a udržitelný rozvoj, který zdůrazňuje, že je třeba zachovat současné hodnoty přírodní a kulturní nejméně na současné úrovni. Jedná se o provázání hospodářského rozvoje, sociální spravedlnosti a starosti o kvalitu života s péčí o přírodu a přírodní zdroje. Vážím si toho, že v TOP 09 mám příležitost ‚ozelenit‘ konzervativní politiku,“ uvedl Bedřich Moldan.

„Venkov musí být místem pro kvalitní život a to si bez péče o krajinu a životní prostředí nelze představit. Nesmíme zapomínat, že lidská činnost na venkově má přínos pro celou společnost, a proto je nutné k tomu vytvářet pro venkov odpovídající podmínky,“ řekl garant TOP 09 pro oblast zemědělství a venkova Karel Tureček. „V oblasti zemědělství se chceme zaměřit na podporu zdravých a kvalitních produktů a biovýrobků, které jsou šetrné k přírodě a pomáhají zdravému životnímu stylu. Stejně tak jsou pro nás důležité různé formy místní a regionální výroby, protože se tím vytvářejí nová pracovní místa, návazně se oživuje cestovní ruch, kulturní povědomí obyvatel a vztah k dané lokalitě,“ představil další detaily programu Karel Tureček.

„Les je živá příroda, nikoliv zlatý důl,“ řekl na úvod kapitoly týkající se lesů garant Jiří Oliva. „V lesním hospodářství bude TOP 09 prosazovat zachování lesního bohatství pro další generace, jednoduchou a nebyrokratickou státní správu, srovnatelnou pozici českých vlastníků lesů se zahraničními a efektivní hospodaření se státními lesy. Koncepce musí zahrnovat rovné a nediskriminační podnikatelské příležitosti,“ shrnul priority Jiří Oliva.

V Praze 10. března 2010

Jan Jakob
tiskový odbor TOP 09

Desatero vlastností environmentálního programu TOP 09

- 1) Konkrétní. Zaměřený na reálné, palčivé problémy, které lidi trápí.
- 2) Místně zakotvený. Ať už lokálně nebo šíře, ale jasně.
- 3) Určený v čase.
- 4) Fundovaný. Založený v obecném rámci a konzistentní teorii.
- 5) Kompetentní. Vycházející z relevantních informací včetně vědeckých a výzkumných výsledků.
- 6) Moderní. Ochrana životního prostředí není překážkou ekonomického rozvoje, je naopak velkou výzvou.
- 7) Evropský. Se zásadami evropské politiky.
- 8) Globální. Například ochrana klimatu, rozvojová pomoc, ochrana planetárního bohatství přírody.
- 9) Realistický. Uskutečnitelný ekonomicky, legislativně, administrativně.
- 10) Věrohodný a legitimní.

Konzervativní pojetí péče o životní prostředí

Životní prostředí, které před rokem 1989 bylo značně devastováno, se podařilo za posledních 20 let výrazně zlepšit. Mnohé problémy však zůstaly nedořešeny. Politika životního prostředí do budoucna musí nastavit pravidla udržitelného rozvoje tak, aby zajistila potřeby současné i budoucích generací. Pro řešení problémů jsou nutná jasná pravidla a priority, kvalitní zákonné normy, moderní technologie, k dispozici musí být i seriózní informace a vzdělávání obyvatelstva.

Čtyři základní pilíře naší politiky:

1. Česká krajina, její kulturní bohatství a přírodní zdroje

Česká krajina je naším společným dědictvím. Zřejmé škody je třeba napravit, stávající kulturní i přírodní hodnoty uchovat a předat v pořádku příštím generacím. Znamená to pečovat o lesy i o zemědělské pozemky, chránit zdroje vod a ochraňovat přírodu a její biologické bohatství.

Priority TOP 09:

-Výrazně zlepšit a posílit územní plánování opřené o vůli občanů,

-zabránit prudkému úbytku zemědělské půdy a přírodních ploch a živelnému rozšiřování skladových a jiných ploch do volné krajiny místo využití zdevastovaných průmyslových areálů (brownfieldů),

-podporovat úpravy a hospodaření v krajině, které povedou k zadržení vody a budou sloužit jako protipovodňová opatření a podstatně omezí vodní a větrnou erozi půdy (formou komplexních pozemkových úprav, realizací územních systémů ekologické stability),

-klást důraz na obecnou ochranu přírody mimo vyhlášená chráněná území, podporovat výsadbu zeleně,

-podporovat šetrné hospodaření v lesích založené na výsadbách smíšených kultur odolných proti patogenům i klimatickým vlivům.

2. Kvalita života

Ke kvalitě života patří péče o čistotu ovzduší, potravin, vody, ochranu před hlukem, zachování čistého a příjemného městského či vesnického prostředí, nezávadné nakládání s odpady komunálními i nebezpečnými. Patří sem i ochrana před účinky nebezpečných chemikálií.

Priority TOP 09:

-Zaměřit se v ochraně ovzduší na jeho znečišťování vlivem dopravy a využít všechna opatření na podporu ekologické hromadné, příměstské a městské dopravy, budování záchytných parkovišť a obchvatů,

-zvýšit povědomí obyvatelstva o dopadech znečištěného ovzduší na zdravotní stav s cílem omezit používání nevhodných druhů paliv v lokálních topeništích,

-zaměřit se na kvalitu života ve městech a dalších sídlech (omezení emisí a hluku, bezpečnost dopravy, zelené plochy).

3. Udržitelný rozvoj

Tato bytostně konzervativní myšlenka provazuje hospodářský rozvoj, sociální spravedlnost a starost o kvalitu života s péčí o přírodu a přírodní zdroje. Zdůrazňuje, že je třeba zachovat současné hodnoty přírodní a kulturní nejméně na současné úrovni, bez ohledu na výkyvy hospodářských cyklů. Chceme iniciovat přechod k tzv. zelené ekonomice, která vidí v ekologických opatřeních nikoliv brzdu, ale příležitost k ekonomickému rozvoji.

Priority TOP 09:

- Prosazovat všechny kategorie úsporných energetických opatření a efektivní technologie v oblasti využití tepelné, světelné i dalších druhů energie,
- podporovat získávání energie z vyváženého tzv. „energetického mixu“ z jednotlivých zdrojů včetně alternativních a jaderných s ohledem na dopady na životní prostředí (devastace krajiny, znečištění ovzduší) a energetickou bezpečnost,
- podporovat primární třídění odpadů a všechny druhy jejich využívání materiálového i energetického,
- podporovat nové technologie, výzkum, vývoj a inovace.

4. Česká republika – spolehlivý mezinárodní partner

Jako členský stát Evropské unie se hlásíme k odpovědnosti související s kvalitou životního prostředí, s pomocí rozvojovým zemím v oblasti ŽP, i s globálními problémy (ochrana klimatu, přírodní bohatství planety).

Priority TOP 09:

- Aktivně spoluutvářet evropské normy a koncepce na ochranu ŽP,
- podporovat a účastnit se mezinárodních programů na zlepšování ŽP v Evropě i ve světě, být aktivní v příhraniční spolupráci se sousedními státy,
- formulovat zahraniční politiku i pro oblasti životního prostředí a mezinárodní rozvojové pomoci.

Zemědělství a rozvoj venkovského prostoru

Rozvoj venkovského prostoru zahrnuje celé spektrum kvality života a je nutno je chápat v těsném propojení. Venkov musí být místem pro kvalitní život. TOP 09 se zaměří na podporu konkurenceschopnosti zemědělství, jeho orientaci na zachování tradičního rázu krajiny, podporu mimoprodukčních funkcí zemědělství, snižování energetické náročnosti zemědělských technologií, ochranu před povodněmi i suchem. Soustředí se na posilování atraktivity venkova pro život, na zastavení přesunu obyvatelstva do velkých městských aglomerací.

Produkční zemědělství

Podmínkou zvyšování konkurenceschopnosti zemědělství je jeho modernizace. Budeme podporovat investice do infrastruktury, nových technologií, výzkumu, vzdělávání a inovací. Zajistíme nezbytné zkvalitnění informačních systémů pro zemědělce. V souladu s evropským trendem se zasadíme o zvýšení podílu nepotravinářské produkce, avšak za předpokladu, že bude zohledňována potravinová soběstačnost.

TOP 09 bude prosazovat výrobu potravin se speciálními vlastnostmi nebo s přidanou hodnotou (bioprodukty, regionální potraviny atd.). Nabídne efektivní programy, např. zvýhodněné úvěry s dlouhodobou splatností.

TOP 09 se bude zasazovat o rovné a spravedlivé postavení českého zemědělství srovnatelné s ostatními státy Evropské unie.

Využijeme standardních mechanismů pro podporu exportu k posilování vývozní schopnosti zemědělců a výrobců potravin.

Mimoprodukční funkce zemědělství

Naším programem je ekologizace zemědělských i průmyslových technologií. Proto chceme podporovat technologie výroby energie z obnovitelných zdrojů a zvyšování jejich podílu na celkové výrobě energie.

Budeme prosazovat opatření k ochraně půdního fondu, např. zvýšením poplatku za vynětí pozemku ze zemědělského půdního fondu. Poplatek bude využit na hrazení pozemkových úprav. Pro jejich realizaci bude zjednodušen stavební řád a správní řízení pro případy drobných staveb s pozitivním vlivem na životní prostředí. Při výstavbě zemědělských provozů budou upřednostňovány rekonstrukce „venkovských brownfields.“

Chceme uplatňovat programy pro výstavbu čistíren odpadních vod a kanalizací v malých obcích, také další budování protipovodňových opatření, suchých poldrů apod. Ihned hodláme zahájit přípravu 3. etapy realizace protipovodňových opatření včetně zabezpečení finančních prostředků. Prosadíme opatření ke zlepšení péče o drobné vodní toky. Zasadíme se, aby pozemkové úpravy byly prováděny nejen s cílem narovnání vlastnických vztahů, ale také k ochraně před nebezpečnými účinky vod (povodně, sucha).

Sociální rozměr venkova

Za zdroj pro investiční programy pro rozvoj venkova považuje TOP 09 prostředky zbylé po ukončení činnosti Pozemkového fondu, maximální využití fondů EU, využití prostředků Evropské investiční banky ve vazbě na bezúročné půjčky na služby a zpracovatelský průmysl s vysokou přidanou hodnotou a snížení administrativy Ministerstva zemědělství a zefektivnění centrálních orgánů státní správy.

Hodláme podpořit snahu obcí, které se rozhodnou zvýhodnit nákupy pozemků na stavbu domů a zemědělských i jiných provozoven. Navrhujeme nový dotační program na podporu obcí, jež zainvestují pozemky určené k bytové výstavbě.

Pro rozšíření ekonomické základny a pro podporu růstu dalších příležitostí na venkově je důležitý rozvoj nových služeb s vysokou přidanou hodnotou a vývoj nových produktů spojených se zemědělstvím a lesnictvím. Prioritami jsou obnovitelné zdroje, turismus a rekreace, služby atd. S tím souvisí například podpora zajištění dopravní dostupnosti malých obcí, lékařského ošetření a zdravotnické první pomoci.

Hodláme využít potenciál chráněných oblastí k podpoře ekoturistiky.

TOP 09 bude prosazovat ochranu rázu krajiny, který nesmějí narušit stavební zásahy. Podpoří rovněž opatření směřující k rozvoji místní kultury.

Les je živá příroda, nikoliv zlatý důl

„Lesní bohatství nenecháme rozkrást“

Lesy v ČR jsou jednou z nejdůležitějších součástí národního bohatství. Produkci a využíváním ekologicky čisté a obnovitelné suroviny vytvářejí spolu s navazujícími obory významný ekonomický přínos. Lesy zároveň chrání půdu před erozí, vyrovnávají průtoky vodních toků, poskytují rekreaci našim obyvatelům, zlepšují estetiku krajiny, jsou nejzachovalejší součástí naší přírody s mnoha pozitivními dopady na život občanů.

Aby toto dědictví bylo zachováno pro budoucí generace, bude TOP 09 prosazovat efektivní, ale současně konzervativní způsoby jejich správy, vylučující jakékoliv riziko jejich zneužití k jiným účelům nebo zhoršení jejich stavu. Vypracujeme nové zásady státní lesnické politiky, které se budou opírat o rovný přístup k vlastnictví, politiku rovných příležitostí a hospodářské soutěže a racionální, nebyrokratickou státní správu lesů.

Hospodaření na státním lesním majetku

Státní vlastnictví lesů je v ČR dominantní (62 %). Jeho úroveň je proto určující pro celou ČR a dnes není dobrým příkladem pro ostatní vlastníky lesů. Proto TOP 09 zásadně odmítne koncepcí, vzniklé nahodilým rozhodnutím managementu státních podniků, odpovědně prověří způsob nakládání se státními lesy a zajistí hospodaření podle vlastní koncepce, s důrazem na rovné příležitosti, efektivitu, prověrku prodejů majetku a nákupů služeb. Předložíme legislativní opatření, týkající se kvalifikačních podmínek pro manažerské funkce, způsobu jejich obsazování a stanovení vysoké míry osobní odpovědnosti. Protože se jedná o hospodaření s majetkem všech občanů, budou všechny informace veřejně přístupné.

Pro ostatní vlastníky lesů navrhujeme taková legislativních opatření, která je postaví do pozic, srovnatelných s vlastníky v jiných zemích EU. Informačním i technickým servisem bude vytvářet pro vlastníky lesů dostupnost podpor z prostředků EU. Podpoří vytvoření efektivních pravidel pro náhradu hospodářské újmy pro vlastníka, jemuž stát hospodaření jakkoliv omezí. Vzhledem k velké rozdrobenosti soukromých a obecních lesů připravíme podmínky pro sdružování drobných lesních majetků a navrhne alternativní možnost hospodaření v některých, (např. geograficky roztříštěných), lesích v majetku státu jinými veřejně prospěšnými subjekty (obce, myslivecká sdružení apod.).

Státní správa lesů v ČR nemá svou byrokratickou úrovní období v žádné evropské zemi. Dnes je zajišťována osmi různými úřady (Ministerstvo zemědělství, životního prostředí, krajské úřady, obce, Inspekce životního prostředí a Vrchní státní dozor nad lesy, správy národních parků, Vojenský obvodní lesní úřad) a tvoří tak ojedinělý byrokratický systém, zatěžující bezdůvodně vlastníky lesů. Proto navrhujeme reformu, která bude směřovat k soustředění kompetencí do jednoho subjektu, což významně omezí administrativu i zatížení vlastníků lesů a uspoří mandatorní výdaje. V případě státního vlastnictví bude dodržena zásada, že hospodařící subjekt nemůže kontrolovat sám sebe.

Podnikání v lesním hospodářství má zásadní význam pro regionální tvorbu pracovních příležitostí a celkový sociálně ekonomický rozvoj regionů. Proto se TOP 09 zaměří na vytvoření rovných příležitostí pro podnikání a služby na státním lesním majetku a podpoří výkon lesnických prací prostřednictvím privátní podnikatelské sféry. K tomu zajistíme vytvoření dlouhodobě stabilizované koncepce obchodní politiky, která nebude diskriminovat drobné a střední podnikání a posílí privátní konkurenci na trhu se dřívím.

Pro rozvoj plnění neprodukcčních funkcí lesů vytvoříme podmínky, které jej podpoří jak ve sféře půdoochranných funkcí a zvyšování retenční schopnosti lesů v rámci protipovodňové ochrany, tak ve sféře rekreačních aktivit, důležitých pro zdraví občanů.

Ve vztahu lesního hospodářství k životnímu prostředí bude TOP 09 klást zásadní důraz na trvale udržitelné způsoby hospodaření. Podpoří ochranu skutečně původních a výjimečných lesních ekosystémů a přírodních hodnot v lesích, ale současně nepřipustí nevyzkoušené a neověřitelné ochrannářské postupy, které mohou způsobit devastaci lesů. TOP 09 bude využívat všech motivačních opatření pro používání technologií, šetrných k přírodě.